

Sluby strán narážajú na realitu. Čakajú nás škrty

EKONOMIKA

Politici sa pred voľbami predhávajú v tom, kto sa viac zavdčí voličom. No Brusel upozornil Slovensko, že si musíme utiahnuť opasky.

Martin Laczko ©hn
martin.laczko@mafraslovakia.sk

Bratislava – Mojou úlohou je strážiť štátnu kasu, zvykol hovoriť Igor Matovič, keď bol ministrom financií. Odkedy pred vlaňajšími Vianocami rezignoval, ako poslanec sa tým už vôbec neriadi. V parlamente mu najprv neprešla atómovka v podobe odmeny 500

eur pre každého voliča. Tá by stála okolo jednej miliardy eur. Teraz prišiel s nápadom oslobodiť matky s deťmi do 15 rokov od daní z príjmov, čo by vyšlo na pol miliardy eur. V rozdávaní nie je sám. Napríklad Hlas žiada znížiť DPH na základné potraviny na päť percent s dosahmi na štátnu kasu v desiatkach miliónov.

No faktom je, že na podobné nápady nie sú peniaze. Defi-

1,4 PERCENTA

HDP je objem úspor, s ktorými do ďalších rokov počítá rezort financií.

cit verejných financií má tento rok dosiahnuť šesť percent HDP a v ďalších rokoch musí štát šetriť. Rezort financií informoval, že Európska komisia zaslala usmernenie na rok 2024, ktoré predpokladá návrat k aktívnemu zníženiu štrukturálneho deficitu a zníženiu nominálneho deficitu pod tri percentá HDP do roku 2026. „V tomto kontexte Komisia zároveň informovala, že na jar

2024 spustí Procedúru nadmerného deficitu pre krajiny porušujúce referenčnú hranicu tri percentá HDP,“ dodáva ministerstvo.

Rezort počítá s konsolidáciou za 1,4 percenta HDP, teda takmer dve miliardy eur. Dosiahnuť sa to dá škrtním či rastom daňových príjmov v rozsahu 367 eur na každého Slováka.

Viac na strane 5, Brusel...

Ukrajina má od nás stop

Bratislava – Slovensko dočasne pozastaví dovoz obilnín a ďalších produktov z Ukrajiny, informoval včera tlačový odbor Úradu vlády. K podobnému kroku už pristúpili Maďarsko a Poľsko v snahe ochrániť domáce poľnohospodárstvo pred dovozom napríklad lacnej ukrajinskej pšenice. Blíže informácie o slovenskom zákaze sa očakávali zo strany pracovnej skupiny zvolanej z iniciatívy premiéra Eduarda Hegera. Ministerstvo pôdohospodárstva oznámilo, že navrhlo zakázať konkrétne import 11 rôznych poľnohospodárskych produktov a potravín na Slovensko z Ukrajiny. Okrem obilnín sa to týka napríklad aj ovocia a zeleniny, ďalej sušených krmív, cukru, chmeľu, vína, medu a včelích produktov.

(TASR, ČTK)
FOTO: REUTERS

ROZHOVOR

Riskujeme časové pásma na dodávky elektriny, varuje šéf veľkej distribučky

Bratislava – Scenár by sme mali. Norma Euro 7 je pred dvermi. Platíť má v roku 2025. V dôsledku prísnejších emisných pravidiel hrozí, že malé autá so spaľovacími motormi môžu výrazne zdražieť. Keďže elektromobily, naopak, lacnejú, mali by sa stať dostupnejšími. Rozmách si bu-

de vyžadovať rýchlonabíjačky. Najväčší biznis aktuálne zaznamenávajú diaľničné pumpy. No práve tam môže nastať problém. Existujúce káble a zariadenia totiž kapacitne nestačia. „A to môže byť technický limit na použitie sústavy, ktorá pôvodne počítala s iným typom spotrebičov,“ hovo-

ri pre HN generálny riaditeľ Stredoslovenskej distribučnej Marek Štrpka. Ten volá po koncepcii, a nie živelnosti. „Ak bude tlak na to, že už včera bolo neskoro s mo-
hutným nasadzovaním obnoviteľných zdrojov energie či nekritický tlak na rozvoj elektromobility, tak si viem predstaviť, že sa možno

vrátime aj k regulačným odberovým stupňom,“ varuje. „Môžeme pokojne skončiť aj tak, že sa budú zákazníkovi prideľovať rôzne časové sloty, teda fyzicky regulovať ich prístup k sústave,“ dodáva Štrpka.

(KOV, MRM)

Viac na strane 12, Riskujeme...

MALOOBCHOD

Poľská Biedronka má v hľadáčiku Slovensko

Bratislava – Zamieriť do Lidla alebo do Tesca. Takto sa najčastejšie rozhodujú Slováci. Lidl hrá dôležitú úlohu aj v susednom Poľsku, no hlavným súperom mu tam je Biedronka. Dominantný hráč v tamojšom maloobchode sa aktuálne obzerá aj po Slovensku. Šéf komunikácie tohto reťazca aj pre HN potvrd-

il, že v hre je príchod k nám alebo do Rumunska. „Aktuálne realizujeme detailný prieskum a analýzu trhu,“ povedal Arkadiusz Mierzwa. Reťazec začínal pred takmer 30 rokmi ako „tvrdý diskont“. Tovary sa predávali priamo z paliet.

(FNK)

Viac na strane 9, Biedronka...

Cena
cena 1,29 EUR /
predplatné 1,152 EUR

Predplatné
tel.: 02 48 238 238, www.hnonline.sk/predplatne
e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk

HN ONLINE.SK

mafra slovakia

Uhlie má v kríze cenu zlata, chcú ho Nemci aj Číňania

PRIEMYSEL

Uhliu na starom kontinente podľa odborníkov v najbližších rokoch ešte nedáme stop. Odstavia Nováky aj Vojany. Dôvodom je aj odstavovanie nemeckého jadra.

Martin Marko

martin.marko@mafrasilovakia.sk

Vojany – Rachotiaci vetrieska prišla k domu a vysypala hŕbu čierneho materiálu. Chlapi zobraли lopaty a surovinu nahádzali do pivničných skladov. Odtiaľ putovala do peci. Slovensko v 70. a 80. rokoch minulého storočia fungovalo na uhli. Teraz tu máme už len pozostatky z tých čias. Aj staré uhoľné elektrárne Nováky a Vojany na východe majú svoju najväčšiu slávu dávno za sebou. Na konci roka príde k dohodnutému odstaveniu Novák a náhradné palivo sa hľadá aj pre Vojany. Tento rok bude tak posledným, keď sa v hornonitrianskom závode spotrebuje okolo milióna ton komodity. „Všetko uhlie, čo sme v prvom štvrťroku 2023 vytlačili, sme aj expedovali do elektrárne Nováky na výrobu elektriny a tepla,“ potvrdila Jana Janáčová, hovorkyňa Hornonitrianskych baní Prievidza, s tým, že zatiaľ nepociťujú žiadne obmedzenia Slovenských elektrární na dodávky komodity z ich spoločnosti. Slovensko sa uhlia začalo v minulosti zbavovať spolu s masívnou plynifikáciou a výstavbou jadrových elektrární. Aktuálne s nábehom tretieho bloku v Mochovciach bude pochádzať až 65 percent elektriny práve z atómu.

Iný pohľad v Nemecku

V opakej situácii je však najväčšia ekonomika Európy – Nemecko. To tento týždeň odstavuje svoje posledné tri jadrové elektrárne, čo je spravidlane kritiku, keďže energetická kríza ešte nie je na konci. Kabineta Olafa Scholza sa vo väčšej miere plánuje spoliehať na obnoviteľné zdroje. No s od-

Na konci roka príde k dohodnutému odstaveniu Novák a náhradné palivo sa hľadá aj pre Vojany.

FOTO: TASR/R. STOKLASA

stávkami jadra ide ruka v ruke aj zvýšený dopyt práve po uhli. V treťom kvartáli roku 2021 pochádzalo skoro 32 percent nemeckej elektriny z tejto neekologickej suroviny. Vlni v rovnakom období to bolo už viac ako 36 percent. Zároveň klesá aj výroba z jadra, kým predvlni v treťom kvartáli vyrábali štiepením atómu 14 percent prúdu, vlni to bolo už o polovicu menej. Krajina plánuje pre veľký dopyt rozšíriť ťažbu uhlia v uhoľnej bani Garzweiler. Plány obhajuje tým, že je to potrebné na zaistenie energetickej bezpečnosti Nemecka. A to po obmedzení dodávok zemného plynu z Ruska po jeho invázii na Ukrajinu. Rozšírenie ťažby sa však nepáčilo aktivistom, ktorí proti zámeru protestovali s transparentmi Nechajte to v zemi. Vyjadril podporu im prišla aj švédska aktivistka Greta Thunberg.

Ako Čína dvíha ceny

V posledných týždňoch nerastie len dopyt po uhli, no aj cena. A to napriek tomu, že plyn na holandskej burze klesá až na úroveň 43 eur za megawathodinu. Spoto-

vá dodávka uhlia z austrálskeho prístavu Newcastle sa pohybuje na 194 dolárov za tonu. Pričom ešte na konci marca bol kontrakt o 20 dolárov nižšie. „Za týmto cenovým nárastom stojí primárne ekonomické oživenie v Číne, ktoré viedlo k nárastu dovozu uhlia do krajiny,“ vysvetľuje analytik XTB Lukáš Lipovský. Odborník odhaduje, že dovoz v marci do krajiny mohol dosiahnuť až 40 miliónov ton, pričom za prvé dva mesiace roka Čína doviezla 60 miliónov ton. Objemy sa tak v tomto kvartáli oproti minulému roku zdvojnásobili. „Odhaduje sa, že objem dovozu do Číny bude rásť aj v druhom štvrťroku, čo môže podporiť v raste ceny na burzách,“ myslí si Lipovský.

Odstavenie až po plnej náhrade

Krajina v Ázii totiž plánuje nové uhoľné zdroje na udržanie stability siete, ktoré majú riešiť výpadky elektriny z vodných elektrární spôsobené vysychaním riek. Preto dva bloky elektrárne Huaneng Liancheng a dva bloky elektrárne Datang Gansu Gangu

Vzdať sa spaľovania uhlia je dnes viac idea ako skutočnosť.

Andrej Hanzel, expert na elektroenergetiku

dostali v marci minulého roka povolenie na opätovné spustenie. Podľa expertov je tak isté, že neekologického produktu sa v Únii a vo svete ešte nezbavíme a v najbližších rokoch budeme mať popri veterných či solárnych parkoch aj tieto prevádzky. „Vzdať sa spaľovania uhlia je dnes viac idea ako skutočnosť. Odstavenie uhoľných elektrární bude možné, iba ak sa nájde plnohodnotná náhrada,“ približuje odborník na elektroenergetiku Andrej Hanzel. Náhrada by podľa neho mala byť jadrová energetika, buď veľké jadrové elektrárne, alebo malé modálne reaktory, ktoré by slúžili jednak na výrobu elektriny a tiež na výrobu dodávkového tepla.

Tieto malé reaktory by teplom vedeli zásobiť aj niekoľko miest. Odstavenie fosílnych technológií bude preto podľa Hanzela možné, iba ak budú komerčne k dispozícii zariadenia na sezónne ukladanie energie, a to v takej miere, aby energia bola k dispozícii aj v čase, keď meteorologické podmienky nedovoľujú vyrábať elektrinu obnoviteľnými zdrojmi.

Kollár navštívil Uzbekistan

Bratislava, Taškent – Vzájomný obchod a počet spoločných podnikov medzi Slovenskom a Uzbekistanom narástol v posledných rokoch dvojnásobne. Uzbekistan má záujem o spoločnú realizáciu projektov v investičnej oblasti, a to aj s poprednými spoločnosťami v medicínskom, farmaceutickom a chemickom priemysle. Uviedol to komunikačný odbor ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí v súvislosti s pondelkovou pracovnou návštevou predsedu Národnej rady Borisla Kollára v Uzbekistane. „Uzbekistan vidí v Slovensku jedného z perspektívnych partnerov v Európskej únii s výrazným ekonomickým potenciálom. Uzbecko-slovenské vzťahy založené na princípoch priateľstva a vzájomného rešpektu sa postupne rozvíjajú, obohacujú sa o nové projekty a špecifické programy,“ skonštatoval rezort slovenskej diplomacie. Perspektívnu oblasťou spolupráce krajín je vodné hospodárstvo, čo platí pre celú Strednú Áziu. Ďalšími oblasťami na spoluprácu by podľa rezortu mohli byť poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, životné prostredie, zdravotníctvo, priemysel stavebných materiálov, elektroenergetika, obranný priemysel a, samozrejme, sektor informačných a komunikačných technológií. Medzi výzvy do budúcnosti patrí zvýšenie vzájomného zahraničnoobchodného obratu, taktiež je ambíciou zapojiť slovenské podnikateľské subjekty do realizácie medzinárodných projektov v Uzbekistane, zvýšiť povedomie o Slovensku a získať kvalifikovanú pracovnú silu pre slovenské firmy. „Uzbekistan pokračuje v programoch industrializácie krajiny, čo generuje dopyt po modernom zariadení a technológiách v celom rade sektorov,“ priblížil rezort slovenskej diplomacie pre agentúru.

2

-NÁSOBNE

vzrástol počet spoločných podnikov medzi Slovenskom a Uzbekistanom.

AUTOMOTIVE

Nemecké Porsche hlási nárast predaja

Stuttgart – Nemecký výrobca luxusných športových áut Porsche zaznamenal nárast predaja v prvom štvrťroku 2023. Najviac k tomu prispel dopyt v Číne. Automobilka Porsche v pondelok oznámila, že jej predaj sa v prvom štvrťroku 2023 zvýšil medziročne o 18 percent na 80 767 áut, pričom nárast bol zaznamenaný v každom regióne. Na svoj najväčší trh v Číne dodala automobilka v prvých troch mesiacoch roka 21 365 áut, čo bolo o 21 percent viac ako v predchádzajúcom roku. Tento výsledok,

najlepší v rámci regiónov, bol spôsobený prudkým zvýšením dopytu po uvoľnení blokad spojených s pandémiou ochorenia covid-19. Aj ďalší výrobca luxusných áut Mercedes vykázal nárast predaja v Číne v prvých troch mesiacoch roka, o tri percent na 191-tisíc vozidiel. Medzi zákazníkmi Porsche boli v prvom štvrťroku najobľúbenejšie modely SUV ako Macan a Cayenne, ako aj ikonický športový automobil 911. „Dobry začiatok nám dáva istotu po zvyšok roka,“ uviedlo Porsche. (TASR)

V SKRATKE

Renault zvýšil predaje áut

Paríž – Francúzska automobilová značka Renault zaznamenala v prvom štvrťroku 2023 nárast

predaja o deväť percent vďaka uvedeniu nových modelov na trh. To naznačuje, že reštrukturalizácia generálneho riaditeľa Lucu de Mea začína prinášať výsledky po štyroch rokoch poklesu tržieb, k čomu prispeli aj nedostatok polovodičov a vojna na Ukrajine. TASR o tom informuje na základe správy Reuters. Značka Renault predala v prvých troch mesiacoch roka na celom svete 354 545 kusov vozidiel, uviedla spoločnosť v pondelok. V roku 2022 zaznamenala skupina v prvom kvartáli stratu ruského trhu pokles predaja o 5,9 percenta. (TASR)

Ceny ropy mierne klesli

Singapur – Ceny ropy v pondelok ráno veľmi mierne klesli, keď komentáre niektorých predstaviteľov amerického Federálneho rezervného systému o ďalšom zvyšovaní úrokových sadzieb posunuli dolár nahor. Pozornosť trhu sa teraz obracia na množstvo ekonomických údajov z Číny, ktoré majú byť zverejnené tento týždeň. Obchodníci vyčkávajú na ďalšie signály o oživení dopytu po ropy. (TASR)

Všetky migy sú už na Ukrajine

Bratislava – Slovensko už odovzdalo Ukrajine všetkých 13 avizovaných stíhacích lietadiel MiG-29. Po štyroch kusoch, ktoré boli prepravené v marci tohto roka, ukrajinským silám úspešne odovzdalo aj ostatných deväť kusov. TASR o tom informovala hovorkyňa ministerstva obrany Martina Kakaščíková. „Presun bol realizovaný po zemi s ohľa-

dom na čo najväčšiu bezpečnosť, opäť obrovská vďaka všetkým zapojeným zložkám, pretože v takýchto prípadoch ide naozaj o dôležitú a náročnú logistickú operáciu,“ vydvihol dočasne poverený minister obrany Jaroslav Naď. (TASR)

Objednávky v priemysle medziročne vzrástli

Bratislava – Hodnota nových objednávok v priemysle vo februári 2023 medziročne vzrástla o 5,9 percenta a dosiahla objem 5,96 miliardy eur. Medziročne po zohľadnení sezónnych vplyvov sa nové objednávky v priemysle vo februári zvýšili o 4,2 percenta. Nové objednávky po dvoch me-

siach medziročných poklesov začali vo februári rásť, pričom ich objem stúpil v piatich z 12 sledovaných odvetví priemyslu. (TASR)

Obchodný prebytok Nórska klesol

Oslo – Prebytok zahraničnoobchodnej bilancie Nórska v marci 2023 klesol na najnižšiu úroveň za viac ako rok, keďže vývoz sa znížil a dovoz vzrástol. TASR o tom informuje na základe správy agentúry RITNews. Konkrétne sa obchodný prebytok škandinávskej krajiny, ktorá je vývozcom ropy a plynu, v marci 2023 znížil na 71,1 miliardy nórskeho korón (6,23 miliardy eur) zo 159,5 miliardy NOK v rovnakom mesiaci minulého roka. Dosiahol tak najmenšiu hodnotu od septembra 2021. Dôvodom bol pokles vývozu medziročne o 15,4 percenta na 171,3 miliardy NOK v rovnakom mesiaci minulého roka. Dosiahol tak najmenšiu hodnotu od septembra 2021. Dôvodom bol pokles vývozu medziročne v tom istom mesiaci. (TASR)

Emitent ZTS Sabinov, a.s.,

Hollého 27, 083 30 Sabinov, IČO: 00 590 797

v súlade s ustanoveniami Zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov zverejňuje regulované informácie, ktorých predmetom je Ročná finančná správa za rok 2022, ktorá bude zverejnená na jeho internetovej stránke www.ztsabinov.sk dňa 30.04.2023.

MS210533/01